

Liite 2: Kunnalliset palvelut

1. Sivistys

Sivistystoimialan toiminta on toisen asteen koulutusta lukuun ottamatta lähipalvelua.

Erikoistumisen, yhteensovittamisen ja yhteisen hallinnon kautta saavutetaan etuja, jotka johtavat laadunvarmistukseen ja laadun parantumiseen useimmilla alueilla.

Sivistysosasto koostuu ruotsinkielisen koulutuksen, suomenkielisen koulutuksen, lasten päivähoidon, kulttuurin ja kirjaston yksiköistä. Sivistyslautakunta toimii koulutuksen ja lasten päivähoidon vastuullisena toimielimenä. Lainsäädännön nojalla eri kieliryhmittäin erillisinä käsiteltäviä asioita varten on ruotsinkielinen ja suomenkielinen jaosto. Kulttuurilautakunta toimii kulttuuriyksikön ja kirjastoyksikön vastuullisena toimielimenä.

Ruotsinkielinen koulutus

Perusopetus

Perusopetus on lähipalvelua. Pitkien etäisyyksien vuoksi opetuksen turvaaminen kaikilla kunta-alueilla on välttämätöntä, vaikka oppilasmäärä voi olla pieni. Perusopetus E-9 säilyy nykyisen tasoisena. Pitkällä aikavälillä opetuksen laajuus voi vaihdella eri kunta-alueilla, mutta lähtökohtana on kuitenkin, että perusopetusta annetaan kaikilla kunta-alueilla.

Opetusyksiköiden tuleva kehitys riippuu oppilaskehityksestä, etäisyyksistä ja yhteiskunnallisista tekijöistä.

Hallinnollisesti koulutoimi voidaan sovittaa yhteen yhteisten virkojen ja hallinnon osalta kouluissa, jotka käsittävät luokka-asteet E-9. Tämä mahdollistaisi konkreettisesti useiden opetusyksiköiden yhteiset aineenopettajat ja lehtorit sekä laajemman ainevalikoiman.

Ruotsinkielisellä koulutuksella on päätoiminen opetuspäällikkö ja tarvittava muu henkilöstö.

Toisen asteen koulutus

Lukiokoulutus Paraisilla jatkuu.

Ammatillinen koulutus ei sisälly tähän sopimukseen.

Suomenkielinen koulutus

Perusopetus

Perusopetus E–9 säilyy nykyisen tasoisena. Pitkällä aikavälillä opetuksen laajuus vaihtelee eri kunta-alueilla, kuitenkin niin, että saaristossa on ainakin yksi opetusyksikkö.

Opetusyksiköiden tuleva kehitys riippuu oppilaskehityksestä, etäisyyksistä ja yhteiskunnallisista tekijöistä.

Hallinnollisesti koulutoimi voidaan sovittaa yhteen yhteisten virkojen ja hallinnon osalta kouluissa, jotka käsittävät luokka-asteet E–9. Tämä mahdollistaisi konkreettisesti useiden opetusyksiköiden yhteiset aineenopettajat ja lehtorit sekä laajemman ainevalikoiman.

Suomenkieliselä koulutuksella on päätoiminen opetuspäällikkö, joka toimii samalla suomenkielisen kansalaisopiston rehtorina, ja tarvittava muu henkilöstö.

Toisen asteen koulutus

Paraisten suomenkielinen lukio jatkaa.

Lasten päivähoito

Lasten päivähoito järjestetään aina lähipalveluna. Nykyiset päivähoitopalvelut säilyvät kunta-alueilla. Kysynnän mukaisesti päivähoitoa voidaan järjestää kunnallisissa päiväkodeissa, perhepäivähoitona tai ostopalveluna. Päivähoitotoimintaa johtaa päivähoitopäällikkö.

Vapaa sivistystyö

Kunnassa on ruotsinkielinen kansalaisopisto, jolla on oma päätoiminen rehtori ja tarvittava muu henkilöstö. Paikalliset edustajat toimivat yhteyshenkilöinä. Ruotsinkielinen jaosto toimii opiston lautakuntana, ja lähipalvelulautakunta voi tarvittaessa tehdä toimintaa koskevia aloitteita paikallisella tasolla.

Kunnassa on suomenkielinen kansalaisopisto, joka sijoittuu Paraisille. Suomenkielinen opetuspäällikkö toimii myös suomenkielisen kansalaisopiston rehtorina.

Kulttuuri

Kulttuuriyksikköön kuuluvat kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön toiminnot. Kulttuurilautakunta toimii kulttuuriyksikön

vastuullisena lautakuntana. Lähipalvelulautakunnilla on tärkeä rooli kulttuuritoimen paikallisina toimijoina, ja niillä on ratkaisuvälta paikallisissa asioissa.

Kulttuuri, nuorisotyö ja liikunta ovat tärkeä osa lähipalveluita, ja niitä tulee kehittää. Merkittävä osa toimialan työstä tehdään kolmannella sektorilla, ja vapaaehtoistyötä tulee myös jatkossa tukea ja kannustaa.

Kulttuuriyksikköä johtaa kulttuuripäällikkö.

Kirjasto

Kirjastopalvelut ovat lähipalveluita, ja nykyinen palvelutaso säilyy.

Kirjastoyksikköä johtaa kirjastopäällikkö.

2. Peruspalvelut

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa johtaa peruspalvelulautakunta. Yksilöasioita käsittelee yksilöjaosto.

Korkealuokkaiset lähipalvelut edellyttävät liikkuvaa, erityisosaamista omaavaa henkilöstöä. IKT-ratkaisujen käytön voimakas lisääminen on yksi edellytys tehokkaalle lähipalvelulle, johon saadaan nopeasti erityisosaamista sieltä, missä sitä on saatavilla.

Terveydenhuolto

Toimintaa johtaa kunnassa yksikköpäällikkö. Kunnalla on yhteinen ATK-järjestelmä ja potilasrekisteri, joka lisää potilaiden hoidon joustavuutta. Henkilöstön erikoistumisaste nousee, ja liikkuvuuden odotetaan lisääntyvän.

Lähipalvelut

Terveysasema säilyy kullakin kunta-alueella lähipalvelupisteenä. Kunta-aluekohtaisia lähipalveluita ovat ainakin:

1. Terveydenhoitajien/sairaanhoitajien vastaanotto
2. Yleislääkäreiden vastaanotto
3. Laboratorion näytteenotto ja välttämättömät pikakokeet
4. Fysioterapian peruspalvelut
5. Perusapuvälineiden ja hoitotarvikkeiden jakaminen

6. Äitien, lasten ja aikuisten neuvolapalvelut, kouluterveydenhuolto ja muu ehkäisevä toiminta
7. Kotisairaanhoido
8. Suun perusterveydenhuolto ja hammaslääkäripalvelut
9. Erikoishoitajien (esim. diabetes, astma) ja erikoistyöntekijöiden (psykologi, puheterapeutti, päihdetyöntekijä jne.) vastaanotto sopimuksen mukaan
10. Sähköinen konsultaatiotoiminta erityisalojen osalta

Yhteiset kunnalliset palvelut

1. Sairaankuljetus ja ensihoito. Nykyiset ambulanssipalvelut säilyvät.
2. Päivystystoiminta (erikoisratkaisut mahdollisia pitkien etäisyyksien kunta-alueilla)
3. Perustason vuodeosastopalvelut
4. Erikoisneuvonta (dementia, diabetes, astma, psykiatria jne.)
5. Laboratoriopalvelut (alueellinen tai pitkällä aikavälillä TYKSLab)
6. Röntgenpalvelut (suuremmat alueet, esim. sairaanhoitopiiri kuten Parainen – Varsinais-Suomen Kuvantamiskeskus)
7. Lääkinnällinen kuntoutus ja apuvälinepalvelut (sairaanhoitopiiri)
8. Lääkepalvelut, hankinnat
9. Suun perusterveydenhuolto
10. Työterveyshuolto

Vanhustenhuolto

Kaikki kunta-alueet säilyttävät vanhustenhuollon yksikkönsä lähipalvelupisteinä. Vanhustenhuollon yksiköiden antamat lähipalvelut ovat pääasiassa nykyisenlaiset. Toimintaa johtaa vanhustyön päällikkö.

Terveystenhuollon ja vanhustenhuollon yhteistyötä kehitetään yleisesti – erityisesti kotisairaanhoidon ja kotipalvelun osalta – ikääntyvän väestön tarpeiden pohjalta.

Lähipalvelut

1. Palveluohjaus ja sosiaalityö
2. Palvelutarpeen arviointi
3. Kotihoito/omaishoito
4. Tukipalvelut
5. Päivätoiminta
6. Palvelu- ja ryhmäasuminen tai muu ympärivuotinen hoiva (yöpartio)
7. Sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu

Yhteiset kunnalliset palvelut

1. Vanhustenhuollon toiminnan kehittäminen
2. Henkilöstön jatkokoulutus
3. Laitoshoido
4. Hallinto mukaan lukien talous ja atk
5. Hankinnat
6. Erityistarveryhmien asumispalvelut (mielenterveyshuolto, päihdehuolto)
7. Vanhusten ja vammaisten asuntojen muutostyöt

Sosiaalihuolto

Sosiaalihuollossa on erityistarpeita erityisesti saaristoisilla kunta-alueilla, joissa toiminnan uudelleenorganisointi voi tuottaa nykyistä tuntuvasti parempaa asiakaspalvelua. Kaikilla kunta-alueilla on sosiaalityöntekijä, joka vastaa ensimmäisestä asiakaskontaktista ennalta määrättyjen vastaanottoaikojen aikana. Yksikköä johtaa sosiaalipäällikkö.

Lähipalvelut

Sosiaalityö

1. Toimeentulotuki
2. Elatustuki
3. Ohjaus ja neuvonta
4. Lasten huoltosopimukset ja elatussopimukset
5. Pitkäaikaistyöttömien aktivointisuunnitelmat

6. Ehkäisevä sosiaalityö

Vammaispalvelut

1. Palveluohjaus ja sosiaalityö
2. Palvelutarpeen arviointi
3. Kotihoito/omaishoito
4. Päivätoiminta
5. Tukipalvelut
6. Palveluasuminen tai muu ympärivuorokautinen hoiva (yöpartio)
7. Sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu

Perhepalvelut

1. Elatustuki (kunnalliset osat)
2. Ohjaus ja neuvonta
3. Lasten huoltosopimukset ja elatussopimukset
4. Pitkäaikaistyöttömien aktivointisuunnitelmat
5. Ehkäisevä sosiaalityö

Korkealuokkaiset lähipalvelut edellyttävät liikkuvaa, erityisosaamista omaavaa henkilöstöä. Osin tämä tarkoittaa asiantuntijoita, jotka liikkuvat eri kunta-alueiden välillä, ja osin eri kunta-alueilla toimivien sosiaalityöntekijöiden/ sosiaalishteereiden erikoistumista.

Yhteiset kunnalliset palvelut

1. Isyyselvitykset
2. Vammaispalvelut
3. Huoltajuuskiistat
4. Lastensuojelu
5. Sosiaalipäivystys ja lasten kriisisijoitukset
6. Turvakotipalvelut
7. Päihdehuolto
8. Kehitysvammaisten hoito (yhteiset ohjeet ja periaatteet)

9. Sosiaaliamiehen toiminta
10. Työllistämistoimenpiteiden ohjaus ja koordinointi
11. Maahanmuuttajapalveluiden ohjaus ja koordinointi
12. Erityistarveryhmien asumispalvelut (mielenterveyshuolto, päihdehuolto)
13. Vanhusten ja vammaisten asuntojen muutostyöt
14. Vammaisneuvosto
15. Perheneuvonta
16. Muualta hankittavat sosiaalipalvelut
17. Sosiaalipalvelujen erikoispalvelut, esim. vammaisten tulkkauspalvelut

3. Ympäristö ja tekniikka

Yhteiskunta asettaa jatkuvasti lisää vaatimuksia ympäristölle ja tekniikalle, mikä vaatii lisää osaamista ja erikoistumista eri alueilla. Toimialalla on paljon voitettavaa olemassa olevien resurssien yhteensovittamisesta.

Palveluita tuotetaan keskushallinnon yhteydessä olevassa pääkonttorissa ja aluekonttorissa, joka koordinoi toimialan toimintaa saaristossa (jatkossa saaristokonttori). Kullakin kunta-alueella on paikallinen neuvontapiste.

Toimiala organisoidaan seuraavasti:

- Hallinto
  - keskitetty johto, lisäksi osa hallinnosta saaristokonttorissa
  - lautakuntatoiminta, arkistointi, henkilöstöhallinto, talous, laskutus
- Maankäytön suunnittelu
  - yleiskaavat, asemakaavat ja poikkeamisluvat keskitetysti, lisäksi paikalliset työryhmät (kaavoittaja, rakennustarkastaja, paikalliset asiantuntijat)
- Mittausyksikkö
  - kartoitus, toimitukset, rekisterit, osoitteet, kartat
  - kunnan maapolitiikan toteuttaminen ja maa-alueiden hallinnointi
  - GIS ja osaston atk-kehitystyö yhteistyössä kunnan IKT-yksikön kanssa
  - keskitetty, tietty työnjako pääkonttorin ja saaristokonttorin välillä
- Tekniset toiminnot

- kadut, tiet, satamat, yhteydet (strategiset yhteyksiä koskevat kysymykset hoitaa kehittämissasto)
- jaettu pääkonttorin ja saaristokonttorin kesken
- jätehuolto
- hankinnat (keskitetty)
- Viheryksikkö
  - viheralueiden suunnittelu, rakentaminen ja hoito
  - uimarannat
- Rakennusvalvonta
  - keskitetysti koordinoitu, työnjako pääkonttorin ja saaristokonttorin kesken, neuvonta aluekonttoreissa
- Ympäristönsuojelu
  - keskitetysti koordinoitu
  - kunnallinen ympäristönsuojeluviranomainen
  - ympäristöluvat, lausunnot, ilmoitukset, valvonta
  - haja-asutusalueiden jätevedenkäsittely
  - jätehuoltoon liittyvä valvonta ja tiedottaminen
  - maanottoalueet
- Ympäristöterveydenhuolto ja eläinlääkintähuolto
  - keskitetty, yhteistyötä suuremmalla alueella
  - työntekijöiden ei tarvitse olla keskitetyssä paikassa
  - elintarvikevalvonta ja -hygienia
  - eläinlääkintähuolto, eläinsuojelu
- Vesihuolto
  - yhteinen johto, aluekohtaiset yksiköt
  - voi toimia liikelaitoksena tai yhtiönä
- Rakennushallinto ja rakennusten hoito
  - yhteinen johto
  - voi toimia liikelaitoksena